

Λογοτεχνικό Εξωσχολικό Ανάγνωσμα
Περίοδου Χριστουγέννων

Τίτλος βιβλίου: **«Το κορίτσι με τα πορτοκάλια»**

Συγγραφέας: **Γιοστέιν Γκάρντερ**

Εκδόσεις: **Λιβάνη**

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Α΄ ομάδα

1. *«Κάθεσαι καλά, Γκέοργκ; Καλύτερα να καθίσεις, γιατί σκοπεύω να σου διηγηθώ μια ιστορία για γερά νεύρα...»*. Με αυτόν τον τρόπο ο συγγραφέας του βιβλίου αρχίζει να ξετυλίγει το νήμα της ιστορίας ενός μυστηριώδους κοριτσιού που έμελλε να αλλάξει την πορεία της ζωής ενός απλού καθημερινού αγοριού...

α) Ποια πιστεύεις ότι είναι τα μηνύματα που θέλει να περάσει μέσα από αυτήν την ιστορία και ποια συναισθήματα σου δημιουργήθηκαν, όταν διάβασες το βιβλίο;

Με αφορμή τα παραπάνω λόγια αλλά και βασιζόμενη σε αυτή την συγκινητική ιστορία που ξεδιπλώνεται μπροστά στα μάτια κάθε αναγνώστη του συγκεκριμένου βιβλίου, τολμώ να αναφέρω πως ο συγγραφέας επιδιώκει την προτροπή των ανθρώπων στο να προβληματιστούν και να προσπαθήσουν να απαντήσουν σε μεγάλα φιλοσοφικά ερωτήματα, τα οποία έχουν να κάνουν με το μεγαλείο της ζωής και απασχολούν κάθε ανθρώπινο οργανισμό. Είναι, λοιπόν, ξεκάθαρο ότι ο συγγραφέας σε πολλά σημεία του αναγνώσματος συλλογίζεται με τον εαυτό του, καθώς εκεί απευθύνεται για την θέση διάφορων προσωπικών ερωτημάτων, αναρωτιέται για την πορεία και την κατάληξη της ζωής και ακόμη κάνει νοητά ταξίδια με οδηγό την φαντασία και την δημιουργικότητα τόσο στον επίγειο παράδεισο, που ονομάζεται ζωή, όσο και στο διάστημα. Μέσα από τα λόγια του

συγγραφέα, τις σκέψεις, αλλά και τις “πράξεις” του, οδηγούμαστε άλλοτε σε συναισθηματικά αδιέξοδα και άλλοτε σε αδιέξοδα που αφορούν στο ανθρώπινο τμήμα του εγκεφάλου, τη λογική και τη σκέψη. Η αφήγηση μιας ιστορίας από έναν άνθρωπο που δυστυχώς δε βρίσκεται πλέον εν ζωή δημιουργεί συναισθήματα, σκέψεις και εικόνες θλίψης και απογοήτευσης. Αρκετές, μάλιστα, φορές πιάνεις τον εαυτό σου να μην ξέρει πώς να αντιδράσει και τι να σκεφτεί, ώστε να βρει την απάντηση ενός περίπλοκου και διφορούμενου φιλοσοφικού ερωτήματος, όπως το εάν θα επέλεγες να ζήσεις γνωρίζοντας πως κάποτε θα φύγεις από αυτή τη ζωή ή να μην εμπλακείς καν σε αυτή τη διαδικασία. Επομένως, είναι φανερό πως ο συγγραφέας επιδιώκει να περάσει ορισμένα μηνύματα και συναισθήματα στους αναγνώστες του βιβλίου του, έτσι ώστε το ανάγνωσμα να αποκτήσει μια βαθύτερη και ουσιώδη έννοια, συμβάλλοντας στην καλλιέργεια του πνεύματος. Ειδικότερα, επιθυμεί να τονίσει πως τίποτα στη ζωή δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο, από το ότι μπορείς να περπατάς, μέχρι και το ότι μπορείς να αναπνέεις ή να χαμογελάς, διότι πολλοί άνθρωποι σε όλο τον κόσμο ίσως να μην μπορούν καν να έχουν ένα πιάτο φαγητό. Έτσι και ο συγγραφέας μέσω του Γιαν Όλαφ, του πατέρα του Γκέοργκ, που εδώ και έντεκα χρόνια δε βρίσκεται στη ζωή, παρουσιάζει μια πραγματικότητα, η οποία για πολλούς φαντάζει σκληρή, θλιβερή ή και ίσως αδιανόητη, που όμως είναι αληθινή όχι μόνο για τους ήρωες του βιβλίου, αλλά και για πολλές ακόμη οικογένειες παγκοσμίως. Επιπλέον, θέλει να παροτρύνει τους αναγνώστες του να μην παραδίδουν εύκολα τα όπλα και να μην απελπίζονται με την πρώτη πιθανή αποτυχία, αλλά να κυνηγούν τα όνειρα και τις επιθυμίες τους με κάθε κόστος, όπως ακριβώς έκανε και ο αποστολέας του γράμματος, Γιαν Όλαφ, ο οποίος παρόλο που δε γνώριζε κανένα απολύτως στοιχείο για την ταυτότητα του μυστηριώδους κοριτσιού με τα πορτοκάλια, ερμήνευε τα στοιχεία και τα σημάδια, ώστε να μπορέσει να την ξανασυναντήσει. Ο συγγραφέας θεωρεί, επομένως, αρετή και πλεονέκτημα το να επιμένεις στους στόχους σου και να μην το βάζεις κάτω ακόμη και στις πιο αντίξοες συνθήκες, ακόμα και αν γνωρίζεις ότι οι πιθανότητες αποτυχίας είναι αρκετές ή ακόμα και αν οι δυσκολίες είναι εμφανείς. Εξάλλου, ό,τι κατακτάς με κόπο έχει αξία και ό,τι δεν παλεύεις για να το αποκτήσεις στο τέλος καταστρέφεται. Επιπρόσθετα, επισημαίνει ότι στη ζωή πρέπει να είμαστε δυνατοί, να έχουμε υπομονή και πείσμα, διότι σίγουρα θα βρεθούμε αντιμέτωποι με καταστάσεις δυσάρεστες, δύσκολες, που θα πρέπει να είμαστε λογικοί και πολυμήχανοι. Έτσι και στην ιστορία τόσο ο Γιαν Όλαφ όσο και η Βερόνικα χρειάστηκε να είναι ψύχραιμοι και υπομονετικοί, προκειμένου να αντιμετωπίσουν σωστά δύσκολες καταστάσεις, όπως ο θάνατος του πατέρα του Γκέοργκ. Ωστόσο, ως ένα βιβλίο που σε αυτό ξεδιπλώνεται μια ιδιαίτερα θλιβερή, λυπητερή και δραματική ιστορία γεννά πρωτόγνωρα συναισθήματα στους αναγνώστες του, όπως η θλίψη, η αγωνία, η απογοήτευση, η απόγνωση. Αρχικά, μαθαίνοντας πως ο πατέρας του Γκέοργκ, ο οποίος έχει πεθάνει εδώ και έντεκα χρόνια, έχει αφήσει ένα

γράμμα στον γιο του, δίνοντάς του την ευκαιρία να τον γνωρίσει, να σχηματίσει μια αντικειμενική άποψη- εικόνα για τον βιολογικό του πατέρα και να αποκτήσει μια ουσιαστική και πραγματική συζήτηση με αυτόν, σαφώς σου δημιουργεί το αίσθημα της λύπης, αλλά και του ενδιαφέροντος για το πώς θα εξελιχθεί η ιστορία και το τι εικόνα τελικά θα διαμορφώσει ο Γκέοργκ για τον πατέρα του. Ακόμη, σε καταβάλλει ένα αίσθημα άγχους όταν ο Γιαν Όλαφ αφηγείται για την ύπαρξη αυτού του μυστηριώδους κοριτσιού, που όμως έμελλε να αλλάξει τη ζωή του. Ωστόσο, αισθάνεσαι έντονα την απορία και τον προβληματισμό σε σημεία που ο αποστολέας του γράμματος θέτει ερωτήματα στον γιο του και του ζητάει να βρει λύση και εξήγηση σε αυτά. Η λίστα των συναισθημάτων που νιώθει κανείς όταν διαβάζει αυτό το βιβλίο εκτείνεται από το ένα άκρο, στο οποίο βρίσκεται η θλίψη, μέχρι και το άλλο, όπου βασιλεύει η χαρά και η ευημερία. Συγκεκριμένα, στο σημεία όπου ο αφηγητής του γράμματος καταφέρνει και βρίσκει το μυστήριο κορίτσι, ο συγγραφέας προκαλεί στους αναγνώστες ιδιαίτερη χαρά, η οποία δημιουργείται ύστερα από μια πετυχημένη μεταβολή αίσθησης πολυάριθμων συναισθημάτων. Συμπερασματικά, το ανάγνωσμα αυτό βασίζεται σε έντονες μεταβολές συναισθημάτων, οι οποίες επιδιώκουν την πνευματική ένταξη των αναγνωστών στα διαδραματιζόμενα γεγονότα του βιβλίου.

β) Στο μυθιστόρημα συνυπάρχουν δύο αφηγητές, ο πατέρας και ο γιος και ο ένας δίνει τη σκυτάλη στον άλλο. Ποιος από τους δύο ήρωες σε συγκίνησε ιδιαίτερα, με ποιο από τα λεγόμενά του και γιατί;

Το συγκεκριμένο ανάγνωσμα παρουσιάζει τη “συνομιλία” ενός πατέρα με τον γιό του μέσω ενός γράμματος, η οποία όμως βασίζεται στη συνύπαρξη των δύο αυτών προσώπων-χαρακτήρων. Ωστόσο, το πρόσωπο που με έκανε να προβληματιστώ και να συγκινηθώ, διεγείροντας ένα πλήθος διαφόρων συναισθημάτων αποτελεί ο Γιαν Όλαφ, πατέρας του Γκέοργκ, που όμως δε βρίσκεται στη ζωή εδώ και έντεκα χρόνια. Αυτός ο ήρωας, παρόλο που υπάρχει στο βιβλίο αυτό δρώντας μέσα από ένα γράμμα, έχει καταφέρει να τραβήξει την προσοχή μου και να με συγκινήσει. Ειδικότερα, το σημείο το οποίο με έκανε να αναρωτηθώ και να προβληματιστώ, συγκινώντας με εις βάθος βρίσκεται στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου και είναι τα εξής λόγια: “ Έγραψα ότι το γέλιο είναι ό,τι πιο μεταδοτικό ξέρω. Αλλά και η θλίψη μπορεί να είναι μεταδοτική. Με το φόβο είναι αλλιώς. Δε μεταδίδεται τόσο εύκολα όπως η χαρά και η θλίψη, και καλώς είναι έτσι. Στο φόβο είμαστε σχεδόν μόνοι. Φοβάμαι, Γκέοργκ. Φοβάμαι ότι αυτός ο κόσμος με αποβάλλει. Φοβάμαι βράδια σαν κι αυτό, που δε θα μπορώ να τα ζήσω. “ Με αυτά του τα λόγια συνειδητοποίησα πως όταν οι άνθρωποι γελούν είτε είναι θλιμμένοι, για κάποιον ανεξήγητο λόγο μεταδίδεται στους άλλους με μεγάλη

ευκολία. Λέγοντας, όμως, ότι ο φόβος αφορά μόνο το άτομο που τον αισθάνεται και τον βιώνει και πως με δυσκολία μπορεί να μεταδοθεί σε κάποιο άλλο άτομο, ένιωσα τη μοναξιά που μπορεί να αισθάνεται ένας άνθρωπος όταν φοβάται. Με έκανε να καταλάβω ότι είναι σαν ένα φράγμα που μπαίνει ανάμεσα στους ανθρώπους και δυστυχώς τους αποκόβει- χωρίζει από τους άλλους και τους κάνει να διαμορφώνουν μια τελείως διαφορετική άποψη και αντίληψη για τον κόσμο γύρω τους, τους ανθρώπους, τα γεγονότα. Τους κάνει να αντιμετωπίζουν και να αντιλαμβάνονται διαφορετικά καταστάσεις. Είναι κάτι σαν μια αντίληψη, την οποία αποκτούν. Ύστερα, συνεχίζει εκμυστηρεύοντας στον Γκέοργκ τον φόβο του για τον θάνατο, πως δεν θα ξαναζήσει στιγμές που ζει καθημερινά και δεν θα μπορέσει να υπάρξει στον κόσμο αυτό με τα πρόσωπα που αγαπά και αναγκάζεται, από μια ανώτερη δύναμη, να αφήσει. Φοβάται, δηλαδή, τη στιγμή που θα αναγκαστεί να αποχαιρετήσει τον κόσμο και τη ζωή βίαια και βιαστικά, δίχως να έχει ανταλλάξει μια κανονική συζήτηση με τον γιο του και αυτό είναι ένα από τα γεγονότα που τον πλήγωναν περισσότερο, δηλαδή το ότι δε θα μπορέσει να μεγαλώσει και να μάθει ουσιαστικά το παιδί του. Αυτή και μόνο η σκέψη τον βασάνιζε ολημερίς και γι' αυτό αποφάσισε, μη μπορώντας να πράξει αλλιώς, να γράψει αυτό το γράμμα και να το αφήσει ως κληρονομιά στον γιο του, ως μια συζήτηση που έγινε ανάμεσά τους και ως μια ευκαιρία, που δόθηκε στον Γκέοργκ, για να μάθει ποιος πραγματικά ήταν ο πατέρας του. Αυτή η επιλογή και η πράξη του Γιαν Όλαφ παρουσιάζει την δυσάρεστη κατάσταση που επικρατούσε και φανερώνει πλέον ξεκάθαρα το πώς αισθανόταν ο ίδιος. Εν κατακλείδι, αυτές οι λιγοστές γραμμές περικλείουν ολόκληρο τον φόβο και τον συναισθηματικό- ψυχικό κόσμο του ήρωα, τον οποίο προσπαθούσε να κρατήσει κρυφό από την οικογένειά του, αλλά όμως φαίνεται να τον διακατείχε όλο και περισσότερο τις τελευταίες του στιγμές. Αυτό και μόνο το συμβάν πιστεύω πως ήταν μια αποκάλυψη και εκδήλωση του φόβου που τον περιέβαλε συνεχώς και αποτελεί μια εκμυστήρευση απολύτως αληθινή και η οποία προκαλεί το αίσθημα της θλίψης στην σκέψη της σε όλους τους ανθρώπους.

2. *«Φαντάσου ότι βρίσκεσαι πριν από δισεκατομμύρια χρόνια στη γέννηση των πάντων, στο κατώφλι αυτού του παραμυθιού. Και ότι πρέπει να επιλέξεις αν θα γεννηθείς για να ζήσεις σ' αυτόν τον πλανήτη... Θα ήξερες ότι αν αποφάσιζες να έρθεις κάποτε σ' αυτό τον κόσμο, θα ήσουν αναγκασμένος να τον εγκαταλείψεις πάλι κάποτε, αυτόν κι όλα όσα ήταν σ' αυτόν... Ίσως να στενοχωριόσουν... Πολλοί δακρύζουν όταν σκέφτονται ότι όλα τελειώνουν... Θα αποφάσιζες να ζήσεις στη γη, για λίγο ή για*

πολύ... ή θα αρνιόσουν να πάρεις μέρος στο παιχνίδι επειδή δε θα δεχόσουν τους κανόνες του; »

(απόσπασμα από το βιβλίο)

Στο ερώτημα αυτό, οι ήρωες του βιβλίου δίνουν αργότερα τη δική τους απάντηση. Πώς και εσύ με τη σειρά σου θα απαντούσες στο φιλοσοφικό αυτό ερώτημα και με ποιον τρόπο θα δικαιολογούσες την επιλογή σου;

Ένα από τα πολλά φιλοσοφικά και υπαρξιακά ερωτήματα που θέτει ο συγγραφέας εντάσσοντάς τα στο ανάγνωσμά του είναι και το αν θα επέλεγες να ζήσεις στη γη, για λίγο ή για πολύ ή θα αρνιόσουν να πάρεις μέρος στο παιχνίδι επειδή δε θα δεχόσουν τους κανόνες του. Αυτό το ερώτημα έθεσε στον γιο του, τον Γκέοργκ, στο τέλος του γράμματός του, ζητώντας του να απαντήσει ειλικρινά σε αυτό. Ο βασικός ήρωας του βιβλίου χρειάστηκε χρόνο και συγκεκριμένα μέρες, ώστε να βρει και να απαντήσει με σιγουριά σε αυτό το ερώτημα, καθώς διαθέτει πράγματι μεγάλη δυσκολία. Ωστόσο, προσωπικά γνώριζα την απάντηση αυτού του ερωτήματος από την πρώτη κιόλας στιγμή, που τέθηκε: θα δεχόμουν να παίξω στο παιχνίδι που ονομάζεται ζωή, έχοντας υπόψη μου τις πιθανές συνέπειες και γνωρίζοντας τους κανόνες του. Όπως ανέφερε και ο συγγραφέας για πολλούς ανθρώπους ισχύει το ότι είναι χειρότερο να χάνουν κάτι που αγαπούν, παρά να μην το αποκτήσουν ποτέ. Εγώ, όμως υποστηρίζω ακριβώς το αντίθετο. Όταν χάνουμε κάτι που αγαπάμε ο πόνος είναι αβάσταχτος και διαρκεί για πολύ, σημαδεύοντας ένα κομμάτι του εαυτού μας. Κάτι το οποίο δεν έχουν όλοι την ψυχική δύναμη να το αντιμετωπίσουν, οδηγώντας τους στην πεποίθηση πως θα ήταν καλύτερα να μην το έχουν αγαπήσει ποτέ για να μην λυπηθούν όταν το χάσουν. Αν, όμως, αναλογιστείς και φέρεις στη μνήμη σου όλα όσα έχεις ζήσει με το άτομο που αγάπησες, όλες τις αναμνήσεις και τα γεγονότα που περάσατε μαζί, θα ανακαλύψεις το πόσο πολύτιμο ήταν για σένα και το πόσο πολύ σε "ωφέλησε". Εξάλλου η αγάπη είναι ένα συναίσθημα και μια πράξη που απευθύνεται σε κάθε άτομο ξεχωριστά: αλλιώς αγαπάς τον πατέρα σου και αλλιώς τον αδερφό σου. Μέσω της αγάπης μαθαίνεις, δίνεις και παίρνεις πολλά. Αυτοί είναι οι κανόνες της. Έτσι και σε αυτό το ερώτημα θα επέλεγα να ζήσω στον κόσμο αυτό έστω και για λίγο γνωρίζοντας ότι κάποτε θα πεθάνω, διότι προτιμώ να ζήσω, να γευτώ, να χαρώ, να λυπηθώ, να αισθανθώ και τελικά να πεθάνω «χορτασμένη» ή τουλάχιστον έχοντας γευτεί αυτό που λέγεται ζωή, παρά μόνο από φόβο να μην εμπλακώ στο παιχνίδι της και να χάσω για πάντα την ευκαιρία αυτή.

Δανάη Κακαμπάκου, Γ2 Γυμνασίου